

Antikorruptionspolicy

2019

Definitioner

Korruption

Fonden för mänskliga rättigheter (MR-Fonden) följer Sidas definition av korruption: ”Korruption betyder i detta sammanhang att institutioner, organisationer, företag eller individer skaffar sig otillbörlig vinning genom sin ställning i en verksamhet och därigenom orsakar skada eller förlust. Detta inkluderar mutor och bestickning, utpressning, favorisering och nepotism, men också förskingring, svindleri, jäv och illegal finansiering av politiska partier”.

Visselblåsare (Whistleblower)

MR-Fonden utgår ifrån Transparency Internationals¹ definition av begreppet whistleblower som en person som informerar om situationer som strider mot MR-Fondens ändamål, till exempel genom korruption eller andra oegentligheter.

Bakgrund

För varje samhälle utgör korruption ett allvarligt hinder för demokratisk, social och ekonomisk utveckling och den drabbar särskilt människor som lever i fattigdom. Risken för korruption ökar när stat och institutioner är svaga samt när mänskliga rättigheter inte respekteras. Korruption underminerar respekten för och skyddet av mänskliga rättigheter. Att arbeta mot korruption och eftersträva korrekt användning av medel är därför en viktig angelägenhet för MR-Fonden – i Sverige såväl som utomlands.

Syfte och tillämpningsområde

- Huvudsyftet med denna policy är att skapa medvetenhet om korruption hos MR-Fonden och dess samarbetspartner att främja förebyggande åtgärder, att undvika misstag och att skapa en organisationskultur där antikorruption iakttas i all verksamhet.
- Denna policy ska genomsyra hela organisationen och ska tillämpas såväl internt som i samarbetet med våra samarbetspartner.
- Policyn gäller för alla MR-Fondens medarbetare, styrelseledamöter, praktikanter och konsulter.
- Denna policy ska ingå i alla MR-Fondens avtal med samarbetspartner och med eventuella partner i efterföljande led inom projekt eller program.
- Denna policy ska tillämpas i alla upphandlingar, inklusive upphandlingar som genomförs av samarbetspartner och eventuella partner i efterföljande led.

¹ <https://www.transparency.org/topic/detail/whistleblowing>

- Anställda, praktikanter och styrelseledamöter får inte delta i beslut eller förbereda beslut i fall då deras opartiskhet kan ifrågasättas.
- Anställda och praktikanter måste underrätta generalsekreteraren om eventuella situationer där deras opartiskhet kan ifrågasättas.
- Styrelseledamöter har en skyldighet att meddela om intressekonflikt skulle föreligga.
- Anställda, praktikanter och styrelseledamöter får inte förbinda MR-Fonden, ekonomiskt eller på annat sätt, utanför sin befogenhet.
- Anställda, praktikanter och styrelseledamöter får inte ta emot gåvor från kolleger, partners eller andra individer eller grupper, såvida inte att gåvan är av obetydligt värde.

Policyn utgör en ram för antikorrupsionsarbetet. Den kompletteras av bland annat av följande dokument:

- MR-Fondens upphandlingspolicy
- MR-Fondens delegationsordning
- MR-Fondens revisionsinstruktioner till partnerorganisationer
- MR-Fondens interna revision
- MR-Fondens instrument gällande finansiell kontroll och finansiella rutiner
- MR-Fondens specifika mål och riskbedömningar för organisationens projekt
- MR-Fondens avtal med samarbetspartner och konsulter

Ansvar

Generalsekreteraren ansvarar för att styrelsen informeras om denna antikorrupsionspolicy.

Generalsekreteraren ska se till att alla anställda och alla praktikanter känner till och tillämpar denna policy och andra tillhörande dokument som utgör ramen för antikorrupsionsarbete inom MR-Fonden.

Det är generalsekreterarens, samtliga medarbetares och styrelsens ansvar att aktivt förebygga korruption genom att identifiera, uppmärksamma och beakta korruptionsrisker i all verksamhet.

MR-Fondens nationella och internationella samarbetspartner och personer som tecknar avtal med MR-Fonden ansvarar för att säkerställa att denna antikorrupsionspolicy efterföljs i respektive organisation.

Samarbetspartners och eventuella partners i efterföljande led liksom anställda, praktikanter och styrelseledamöter är skyldiga att agera vid misstänkta fall av korruption samt att informera MR-Fonden i enlighet med denna policy.

Särskilda riskområden och hantering

Följande verksamheter har identifierats innefatta särskilda risker för korruption:

- Bidragshantering
- Rekryteringsprocesser
- Upphandlingsprocesser

MR-Fondens förhållningssätt till korruption

MR-Fonden har nolltolerans mot korruption och förhållningssättet utgår ifrån att:

- Aldrig acceptera
- Alltid förebygga
- Alltid agera
- Alltid informera

Aldrig acceptera

Med detta avses att vi aldrig någonsin accepterar korruption. Nolltoleransen får emellertid inte leda till att någon utsätter sig själv eller andra för risk för liv eller hälsa.

I en hotfull situation går alltid individens säkerhet först. I varje enskilt fall, när någon medarbetare känner sig tvungen att delta i ett korrupt agerande (genom att till exempel under tvång ha betalat för något som ska vara gratis) ska det dokumenteras och rapporteras för att möjliggöra analys av om och i så fall hur situationen kunde ha undvikits för att i framtiden kunna agera annorlunda.

Aldrig acceptera innebär att de facto vara medveten om och arbeta mot korruptionens djupt negativa inverkan och för en mer jämlik och rättvis värld. Att aldrig acceptera innebär också att känna till vilka mekanismer som döljer sig bakom korruption för att kunna arbeta förebyggande mot korruption.

Alltid förebygga

Det finns några vanligt förekommande omständigheter som kan innebära risk för korruption:

- Möjligheter: förebyggande arbete innebär att minimera möjligheterna.
- Organisationskultur: budskap från ledningen, bristande öppenhet.
- Tolerans från samhället.

Medvetandegörande av korruptionsfrågor internt är avgörande för att nå resultat. MR-Fonden ska beakta korruptionsrisker i utformning och tillämpning av interna regler och rutiner. Antikorruptionsarbetet ska ske i samspel med våra samarbetspartner för att vara effektivt. En betydande del av antikorruptionsarbetet är att anpassa samarbetet med lokala organisationer så att riskerna för korruption minimeras i alla led.

Alltid agera

Vid misstankar om korruption eller oegentligheter rörande samarbetsorganisationer ska MR-Fonden omgående vidta relevanta åtgärder för att minimera eventuell skada och säkerställa en

snabb utredning. Utredningen ska fokusera på vad som hänt och inte på visselblåsaren. Vid misstanke om oegentligheter eller korruption ska visselblåsaren informera:

- Generalsekreteraren (om visselblåsaren arbetar inom eller med MR-Fonden). Om generalsekreteraren är inblandad eller om dennes opartiskhet kan ifrågasättas, så ska visselblåsaren vända sig till styrelseordförande.
- Programansvarig (om visselblåsaren är samarbetspartner eller arbetar med en samarbetspartner). Om programansvarig är inblandad eller om dennes opartiskhet kan ifrågasättas, så ska visselblåsaren vända sig till generalsekreteraren eller vidare till MR-Fondens styrelseordförande.

Misstankar om korruption eller andra oegentligheter kan också framföras till organisationens revisor (MR-Fondens eller samarbetspartnerns).

Kontaktuppgifter för att informera finns på MR-Fondens hemsida: www.humanrights.se

Den person inom MR-Fonden som får informationen ska föra logg över all korrespondens rörande fallet och fylla i en åtgärdsplan som ska genomföras av en arbetsgrupp. Visselblåsarens personuppgifter ska hanteras konfidentiellt. Visselblåsaren kan välja att vara anonym.

MR-Fonden anser att visselblåsare spelar en viktig roll i arbetet med antikorrupktion och bidrar till demokrati och socioekonomisk utveckling. Troligtvis skulle den information som dessa personer ger inte finnas tillgänglig om det inte vore för deras civilkurage. MR-Fonden uppmuntrar därför anmälan.

Alltid informera

Ett öppet och transparent förhållningssätt är viktigt i arbetet mot korruption.

Den som misstänker oegentligheter förväntas inte lägga fram bevis eller ha hela händelsen klar för sig. Den som rapporterar om misstänkta oegentligheter får heller inte utsättas för trakasserier eller repressalier. Berörda givare, organisationens revisor och andra relevanta parter ska även de informeras i ett tidigt skede av MR-Fondens generalsekreterare.

Uppföljning

Revidering av denna policy ska ske vart tredje år. Väsentliga förändringar ska antas av MR-Fondens styrelse. MR-Fondens generalsekreterare ansvarar för tillämpningen av policyn och ska arbeta tillsammans med en arbetsgrupp. Policyn ska följas upp och utvärderas av ansvariga programhandläggare. Arbetet ska leda till ett kontinuerligt lärande i tillämpningen av policyn. Samarbetspartner ska uppmuntras att ta fram en egen policy och handlingsplan.

Denna policy finns på MR-Fondens hemsida: www.humanrights.se